

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer
csütörtökön és vasárnap.
Á r a :
Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre . . . 3 ft. — kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 50 kr.
A szerkesztő irodája:
Nagy piac 322 szám.
Lakása: Bolgárszeg 1425 sz.

NEMERE.

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap.

Hirdetési díj:
4 hasábos garmond sorért,
vagy annak helyéért 4 kr.
(1—10 sornyi hirdetés ára
mindig 40 kr.) — Bélyegdíj
minden ígatáskor 30 kr. —
Nagyobbhirdetéseknélalku
szerint. — Hirdetések fölvé-
tetnek a szerkesztőségénél.

Bolonyai lakosok kérvénye

a Bolonya külvárosrészben az elrendelt községi iskolának fellállítására ügyében.

Mélyen tisztelt képviselőház!

Még az 1869-dik év őszén valánk bátrak a nagyméltóságú m. k. közoktatási miniszteriumhoz egy alázatos kérelmet 159 családtag nevében felterjeszteni, melyben azért esedeztünk: méltóztatnék Brassó városának Bolonya külvárosrészében egy közös elemi iskolát felállíttatni. Ennek ma már 3. éve, és dacára hogy Istenben boldogult felejtethetlen b. Eötvös József miniszter ur átlátva ennek szükségességét, a törvények értelmében a brassai tanácsnak ugyanazon évben elrendelni méltóztatott, miszerint az a fenn kért iskolát haladéktalanul állítsa fel: mind a mai napig semmi, legkisebb eredménye sincs!

Az országos kormány rendeleteinek így páratlan ignorálása, azon könnyen kimagyarázható okból történik, hogy a 7000 lelket számláló magyar lakosság Brassóban ne juthasson oly intézet birtokába, melyben fiatal sarjadékát nemzeti nyelven és sajátosságai szerint neveltethesse; hogy legyen köréből számizve mind az, a mit fajunk öntudatának ébresztésére, szellemi tehetőségeinek fejlesztésére és kimivelésére eszköz gyanánt használhatna fel. Ennek kifolyása a fennirt 159 kérelmező polgár rendőri faggatása; a közös iskola elrendelése óta a két nemzet közti meg hasonlítás!

Bárha a nemes tanács ugyan azon évben kimutatta felekezeti iskoláinak számát, de bizonyosan elfeledte a minőséget, el Bolonya és a belváros közti 2—3 nyolezad mértföld távolságot, mert az 1870-dik év tavaszán a mélyen tisztelt képviselőház előtt ezen ügy tárgyalatott, a nagyméltóságú közoktatási miniszter ur utasítva lón a törvénynek érvényt szerezni, ki is annak haladéktalan foganasítását újból elrendelni méltóztatott. Vártunk, reméltünk! és mi történt! Egy kis tanács a magos országgyűlés határozatát a

nagyméltóságú miniszter ur világos rendeletét örök nyugalomba helyezte!

Mélyen tisztelt képviselőház! Nemzetiségünket a felekezeti iskolákban veszélyeztetve látjuk: a szász, román, vagy a kath. német-magyar tanodát használjuk-e gyermekeink neveltetésére?

Ezen fennálló felekezeti népiskolák gyarlók, a törvény követelményeinek meg nem felelők és az összes létszámnak csak 40% képesek magában foglalni; azért alázatos kérésünk oda irányul: méltóztatnék a mélyen tisztelt képviselőház az iskolatörvénynek érvényt adatni, a már több alkalommal elrendelt községi iskolának fellállítását mielőbb elintéztetni, a városi tanácsot a közmivelődés ellenében elkövetett mulasztásáért pedig felelőségre szoritani.

A mélyen tisztelt képviselőház színe előtt kérünk az 1868-dik évben alkotott és szentesített iskolatörvénynek gyakorlati életet, hogy annak áldásait minden egyes honpolgár városunkban egyenlően élvezhesse és abban gyökerező jogait kiki tiszteletben tartsa.

Mely alázatos kérésünk megújítása után maradtunk a mélyen tisztelt képviselőháznak (következnek számos aláírások.)

Országgyűlés.

A képviselőház ülése decz. 5.

ELNÖK: Ő felségének az országgyűléshez intézett kegyelmes kir. leiratát bejelenti és felolvastatja, ezzel kapcsolatban előterjeszti a miniszterelnök két levelét.

A legfelsőbb elhatározások szövege a következő:

Kedves miniszterem Szilávy! Önt ezennel magyar miniszterelnökkommé kinevezem, s az egyes miniszteri állomások betöltése iránti javaslatait elvárom. Kelt Budán, 1872. decz. 4. Ferencz József s. k. Gróf Lónyay Menyhért, s. k.

Magyar miniszterelnökköm előterjesztése folytán személyem körüli miniszteremmé báró Wenckheim Bélát,

országos pénzügyi miniszteremmé Kerkápoly Károlyt; belügyminiszteremmé Tóth Vilmost; igazságügy miniszteremmé Pauler Tivadart; közmunka és közlekedésügyi miniszteremmé Tisza Lajost; vallás és közoktatásügyi miniszteremmé Trefort Ágostont; horvát-, szlavon-, dalmátországi miniszteremmé gróf Pejacsovich Pétert újólág kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásaikban megerősítem, végre földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi miniszteremmé ifj. gr. Zichy József fiúmei s magyar-horvát tengerparti kormányzót ezennel kinevezem, a honvédelmi miniszterium ideiglenes vezetésével egyelőre miniszterelnökkömet bizván meg. Az illetőkhöz intézett kéziratimat további intézkedés végett ide zárom.

Kelt Budán, 1872. december 5-én.

Ferencz József, s. k.

Szilávy József, s. k.

A miniszterek erre, a háznagy kíséretében megjelennek, s a házban zajos éljenzéssel fogadtatnak.

SZILÁVY József, ki korábbi székét foglalja el, az új miniszteriumot egy beszéddel mutatá be, melyből közlünk részleteket.

„Magunkéinak vallva ama törvényjavaslatokat, melyek már is le vannak téve a ház asztalára, legelőször is szükségesnek tartjuk, a fővárosok rendezéséről szóló törvényjavaslat bevégezését; a Királyföld rendezését; a határörvidék polgárosítása következtében elmaradhatlan törvények meghozatalát: mind a hármát, mint olyant, mely az ország szervezetének befejezéséül szolgál.

Ezeket kivül főfeladatunknak, olyannak, melynek kiváló munkásságunkat kell igénybe vennie, tartjuk az ország pénzügyeinek rendezését. E czélből már legközelebb bátrak leszünk egy kölcsön iránti törvényjavaslatot mutatni be a t. háznak.

Mivel az 1873-ik évi költségvetés ez év lefolyta előtt tárgyalható és befejezhető nem lesz, felhatalmazást kérnek a jövő év első negyedére az adók tovább szedésére és az államkormányának további vezetésére szükséges eszközök beszerzésére.

Az egyes adónemeknek reformálására vonatkozó törvényjavaslatoknál azon irányt kívánja a miniszterium követni, hogy lehetségessé váljék az ország folyó és

TÁRCZA.

Kossuth Lajos Duschekről.

Kossuth Lajosnak Simonyi Ernőhöz intézett leveléből közöljük ezeket:

Vukovich halála igen keservesen hatott rám. Pusztulunk, fogyunk, mint bontott kéve széthull nemzetünk. Vukovich oly úrt hagy maga után, mely örökre betöltetlenül fog tátogni. — Roppant veszteség!

Különös egy faj ez a mi fajunk. Igazán különös. Anyi ember él még, ki szenttanuja vagy részese volt a nemzet azon nagy erőfeszítésének, melynél Duschek hűségese erélye a leghatályosabb tényezők közé tartozott; mégis oly formán vagyunk már vele, mintha századok homálya terülne el az akkori és a jelen kor között. A nagy nyilvános tettek kiáltó tanúsága észre nem vétetik, de a lappangva tért nyerő kósza gyanúsítás, mely nem tudni honnan jö és hová megyen, hitelre talál.

A nagy nyilvános tény ez: Duschek nem foglalkozott politikával. Ő tisztán és egyedül hivatalnok, lelkiismeretes, buzgó hivatalnok volt, ki feladatának élt. S neki nagy, neki oly feladata volt, mely a nemzet nagy erőfeszítésénél a mozgató rugó hatásával birt. Az ő feladata volt gondoskodni, hogy az ország védelme költséghiány miatt a viszontagságok semmi változatai közt fenn ne akadjon. És ő gondoskodott. A kétségbejöttéssel határos nehézségek közt is soha nem lankadó erélyvel sikerteljesen gondoskodott.

Ez tény, melyhez sem elferdítés, sem kétség nem fer. —

És e nagyhorderejű ténynyel szemben előáll egy Horváth Mihály és valami, nem tudni ki által összefirkált kósza jegyzetek alapján, kétségbe veszi egy oly férfiu becsületességét, a ki mellett hivataloskodásának

kézzelfogható bámulatos eredményei a honvédelmi harc első percztől az utolsóig, oly nagy nyilvános tényben nyujtanak kiáltó tanúságot.

És e kiáltó tanúság, mely a hála kötelességét rója a nemzetre, nem vétetik figyelembe, hanem egy tendenciosus történéssz insinuatója még a halott fris sírjánál is viszhangot kelt.

Nagyon szomorú!

Ez engem annyira bánt, én ezt — mint magyar annyira szégyenlem, hogy meg akarok egy pár tényt említeni.

Ha Duschek becsületes lelkében oly vétkes gondolat, a milyennel gyanúsítatik, csak fel is villant volna sőt ha ő ily vétkes gondolat nélkül is azon — fájdalom! nem ritka — gyöngye jellemek közé tartozott volna, a kiknek jó szerencsére és siker reményére van szükségök, hogy a kötelesség elöl ki ne térjenek, neki egy igen könnyü alkalma volt volna nemcsak (mint mondani szokás) saját bőrét tisztességesen biztonságba helyezni s a bécsi urak előtt magának fényes érdemeket szerezni, de sőt magát az egész honvédelmi harc folyását is már 1848-dik év december végével lehetlenné tenni.

Midőn azon időben a fővárost elhagyni voltunk kénytelenek, s midőn ennek folytán a reménytelenség nem egyik hires hazafit megtántorított, az osztrák pedig azt hitte és Európaszerte kérkedve hirdeté, hogy mindennek vége van; arra, hogy mindennek valóban vége is legyen, nem kellett volna más, mint az, hogy Duschek az ország ingó értékének s különösön a pénzsajtó gyárkészletnek becsomagolásával kétszer huszonegy óráig elkéssék. — Egy kissé lanyhább erély, egy kis idővétel evésre, alváásra, pihenésre, szóval: egy kis „ártatlan elkésés“ és mindennek vége van helyrehozhatlanul.

Egész lajstromát lehetne idézni a hirnevés haza-

fiaknak, kiknek semmi másról, csak saját becses személyük bepakolásáról kellett volna gondoskodniok, — mégis elkéstek! Némelyek elkéstek annyira, hogy csak akkor értek Debreczenbe, midőn a Duschek hű buzgalma által irtózatoss nehézségek közt előteremtett „nervus rerum gerendarum“ segítségével „névtelen félisteneink“ kisperték az osztrákot hazánk földéről messzire, messzire! egészen az oroszok czárjának számolyáig. — Mások még akkor sem értek Debreczenbe, ezek legálább őszinték voltak: nem mentették magukat, mint amazok, azzal, hogy elkéstek.

Duscheknek az ország vagyonát kellett megmeníteni, neki a pénzsajtókat, egész gyárakat kellett darabokra szedve elcsomagolni, s Szolnokig vasuton (mely nagyon „kétes“ kezekben volt), onnan a rettenetes téiben szánon, tengelyen Debreczenbe átvarázsolni, hogy a haza védelmét ölytatni lehessen, — de ő nem késett ám el!

A ki őt látta Pesten, Budán, Szolnokon, nemcsak rendelkezni, hanem éten, szomjan, álmatlanul saját kezével dolgozni, nem mint egy, de mint tíz napszamos; a ki tudja, hogy minden hazafias eltökélés, minden hősiesség elszántság hasztalanná vált volna, ha akkor, midőn a nemzet sorsa perczek felhasználásának pókhálószerűen függött, ezen egy ember, nem mondom hűtlenné válik a haza iránt, hanem csak több mint emberi erélyt nem fejt ki a reá hárult feladatok teljesítésében; — s a ki tudja, hogy a minőnek mutatkozott akkor, olyan maradt mindig, jó és balszerencsében a végső perczig: — annak valóban lehetlen el nem szomorodni, ha látja, hogy még egy ily férfiu emléke sincs biztonságban a nyomoruságos insinuatiók ellen.

Sok dolgot mutatott fel azon időben a magyarok hazája, mely a csodával volt határos. Nem egy kicsiny hitű, bár különben becsületes ember (kik közül némelyik azóta furcsa változatokon ment keresztül) kiál-

rendes szükségleteit arányba és egyensúlyba hozni az ország jövedelmeivel, és hogy a nélkül, hogy az ország polgárainak bármely osztálya túlságosan vagy aránytalanul terheltesék, elégségesek legyenek a rendes jövedelmek a rendes kiadások fedezésére. (Helyeslés.)

A kormány mulhatlanul szükségesnek tartja, hogy az ennyi idő óta függőben levő bankkérdés a törvényhozás hozzá járulásával még ez ülésszak alatt megoldassék.

A bizottság a mely házszabályaink átvizsgálására kiküldetett, munkálkodását minelőbb fejezze be, és a házszabályok átvizsgálása még ez ülésszak befejezése előtt legyen lehetséges.

Azon erős meggyőződésben vagyunk, hogy a különböző politikai pártok mindannyira tiszta hazafiságból indulnak ki és hogy egyedül a haza javát tartják szemük előtt. Lehetségessé fogja tenni, hogy különböző utainkon gyakran találkozunk, gyakran együtt haladjunk, a tanácskozásokban pedig mindég megtartsuk a tárgyilagosságnak, a higgadságnak azon mértékét, a mely szükséges arra, hogy együtt üdvösen haladjassunk. Ujra ajánlva magamat és miniszterársaimat a ház kegyébe, kikérjük támogatását. (Éljenzés.)

Az elnöki előterjesztések közt Orbán Balázs lemondása is foglaltatik az udvarhelyszéki kerület képviselőségéről.

Több kérvény igazolás után kihirdettetik a házszabályok átvizsgálására kiküldött bizottság: Irányi Dániel, Péchy Tamás, Várady Gábor, Mihályi Péter, Perczel Béla, Zichy Antal, Paczolay János, Királyi Pál, Bánó József.

Ez után az ülés eloszlott.

A képviselőház ülése decz. 6.

A főváros rendezéséről szóló törvényjavaslatból szerencsésen elvégzett a ház eddig 71 szakaszt. A főpolgármester kérdése is végre befejeztetett, még pedig a nélkül, hogy a szélsőbal névszerűtől szavazást kívánt volna. Első volt a szónokok közt Madarász József, ki indokolta önhatározati javaslatát. Utána Havas Sándor szólott megnyerő elegantiával. Lázár Madarász indítványa mellett szállt sírkra. Majd Nehrebczky Sándor szólott, ki a municipális és községi törvényjavaslatok megalkotásánál a képviselőház bizottságaiban oly élénk részt vett, s ma behatóan s élesen vette bírálat alá a benyújtott módosítványokat. Szóltak még Földváry Mihály és Mátyus a különvélemény mellett, s Paczolay János, ki a jobboldal egy részének zajos helyeslése között a főpolgármester kinevezése mellett szólott, de „kényszerűségből“ elfogadta a központi bizottság javaslatát.

A központi bizottság és a külön vélemény előadójának zárszavai után szavazásra bocsátott a kérdés, melynek folytán a központi bizottság szövegezése változatlanul elfogadtatott. Az ülés alatt keves vita fejlődött ki a főpolgármesternek a törvényjavaslatban adott azon joga körül, mely szerint a kormány rendeleteinek másodsor is ellenszegülő municipális tisztviselőt felfüggesztheti, ki azután újlag a legközelebbi általános tisztújításig nem is választható meg. Résztvettek a vitában Mátyus, Lázár, Madarász, Tisza László, Horánszky, Csiky Sándor egy —, és Tóth Vilmos egy rövid fel-

szólásban, ugyszintén Paczolay másrésztől. A ház a központi bizottság szövegezését változatlanul elfogadta.

A képviselőház ülése decz. 7.

A főváros rendezéséről szóló törvényjavaslat valahára elvégzettetett. Érdekes eszmecsere folyt Paczolay János, Ghyczy Kálmán és Somsich Pál közt a 47—48-iki országgyűlés tevékenységének egyik kiváló részére vonatkozólag. Steiger módosítványa a főváros ügykezelési és tanácskozási nyelvére vonatkozólag vita nélkül elfogadtatott. A napirend előtt Pauler felelt Lázár egy interpellációjára a büntető törvénykönyvre vonatkozólag, kijelentvén, hogy az nemsokára a ház elé fog terjeszthetni, s Kerkápoly Károly nyújtotta be az indemnit, az 54 milliónyi államkölesön s a catastroferi felmérésről szóló törvényjavaslatokat.

A képviselőház ülése decz. 9.

A pénzügyi bizottság ma terjesztette a ház elé az 1873-ik évi költségvetéséről szóló terjedelmes jelentését. Széll Kálmán, a bizottság előadója, a ház nagy figyelme közt fejtegeté azon okokat, melyek miatt a pénzügyi bizottság jelentése, dacára annak, hogy a költségvetés a háznak kellő időben mutatott be a kormány által, s ahhoz mellékelt indokolások és az államháztartásadatok is kellő időben jutottak a pénzügyi bizottság birtokába, ily későn kerül a ház elé.

A fővárosok rendezéséről szóló törvényjavaslatnak a központi bizottsághoz új szövegezés végett utasított szakasza végleg megállapítván, tárgyalás alá vétetett a telepítvényesekről szóló törvényjavaslat.

A törvényjavaslat első szakaszához, melyben a telepítvényes községek fogalma állapítatik meg, Nikolits Sándor egy módosítványt nyújtott be. Az eredeti szöveg szerint ugyanis a földtulajdonosok által „betelepítés céljából“ adott majorsági földterületekre alkalmazandók a törvényjavaslat rendelkezései; a módosítás pedig e meghatározást: „betelepítés céljából“ kihagyatni kívánta, okul hozván fel, hogy léteznek oly szerződések, melyekben e közelebbi meghatározás nem foglaltatik s így a törvény ily szövegezése visszaélésekre adna okot. — A ház rövid vita után szavazás által döntötte el a kérdést, még pedig úgy, hogy a módosítvány, dacára Pauler miniszter ellenzésének, elfogadtatott. Élénk vita fejlődött ki a törvényjavaslat negyedik szakaszánál, hol a központi bizottság szövegezése lényegileg eltér a kormány eredeti javaslatától. A központi bizottság ugyanis a létező s részben virágzó telepítvényes községek fenmaradása érdekében szükségesnek tartotta jogot adni a telepítvényesnek a külsőségekből is egy részt megváltani, míg a kormány e célzt a belsőségek megváltásának jogával is elérteket hiszi. Pauler Tivadar hosszabb beszédben fejtegeté a kormány álláspontját jogi szempontból, a tulajdonjog szentségére utalván, melyet csak addig szabad megszorítani, míg az állam érdeke követeli. Nehrebczky Sándor, a központi bizottság előadója a bizottság javaslata mellett szólalt fel; a baloldarról pedig a központi bizottság által 4 catastralis hold maximumban megállapított megváltható külsőséget 10 holdra kívánták felemelni. A vita e kérdés körül a holnapi ülés folyamában fog folytatattatni, ma az eredmény bizonytalanul lát-

szott, s nem lehetetlen, hogy e kérdés most ismét változathoz vezet.

A nyelvkérdésnek

a képviselőház általi tárgyalásáról a „Hon“ így elmélkedik:

A képviselőház mai ülésén a fővárosi törvény tárgyalásának folyamában napirendre került a 89. §, mely a nyelvkérdésről szól. A központi bizottság szövegezése tudvalevőleg ügykezelési nyelvű kivánta kimondatni a magyart; míg ezzel szemben állt a III. osztály Steiger Gyula által indítványozott különvéleménye, mely a fővárosi tvhatóság kizárólagos nyelvűvé az állam hivatalos nyelvét, a magyart indítványozta tételni. E különvélemény felolvasatván, a ház egész baloldala, s a jobboldal egy része zajos éljenzésbe tört ki. A közp. bizottság előadója elált a szótól, a különvéleményé szintén. A kormány képviselője akart szólni. Zajos „eláll“, s elfogadjuk a „különvéleményt“ fogadta. Az ugynevezett illoyális nemzetiségek hallgattak. Sőt egy szerb vidékü s születésü képviselő nagyban helyeselt a különvélemény mellett. A loyális szászok azonban nem hallgattak. Egy csoport a ház elnöksége körül gyülekezett, s dugta össze fejét, hogy mit tegyen. A középben pedig fölemelkedett vezérszónokuk, Schreiber Frigyes. Zajos „eláll“ fogadta. Mindazonáltal benyújtotta módosítványát, a mely szerint az egész §. kihagyatott volna. Más szóval a nemzetiségi törvény határozmányai a fővárosra is kiterjeszketnének. Az elnökség körül összegyűlt kis csoport igyekezett olyszerű zajt csapni, a melyből egy kis gyórsírói protectio „Helyeslés“t tudjon kimagyarázni. De nem sikerült. A kormány képviselője újra fölemelkedett. Ugy látszott, hogy a magyar szó ellen beszélhessen egy kicsit. De ez sem sikerült. Az „eláll“ ismétlődött s az elnök föltette a kérdést. Zajos „nem kell“ hangzott a központi bizottság szövegezése után; s ugyan olyan zajos helyeslés a különvéleményre. A magyar nyelv törvényi kizárólagosságáan ellenzői elenyészően csekély számban voltak. Az elnök nem is tartotta szükségesnek szavazást kérni, egyszerűen kimondta a határozatot. Erre is zajos éljenzés hangzott fel, a melyhez szívesen hozzájárult éljenével a főváros magyarságának minden barátja.

Az „Ellenőr“ pedig ezeket írja: Éljen a magyar nyelv örökké; Éljen sokáig a nemzet kegyeletében emlékezete a mai országos ülésnek, hol a pártok rátértek újra az álláspontra, melyen — Jókai hasonlata szerint egy szívnek két kamaráját képviselik. A szív megdobbant: s a magyar nyelv diadalmasan foglalja el megillető helyét az ország fővárosában. Tanulságos jelenet volt ez. Midőn felolvasatott a magyar nyelv kizárólagos jogait törvénybe iktató módosítvány: mint egy varázsütésre általános lelkesülés fogta el a kebleket. Tüntető helyeslés „éljenzés“ hangzott a ház minden oldaláról, minden zugából s a nemzetiségek képviselői nem igyekeztek megzavarni a lelkesedés közös nyilatkozását. Csupán egy nemzetiség a hü, a loyális, a lazafias szász töredék, mert felemelkedni azon magaslatára, honnan civilisatorai képzelgésében megtorlatlanul hitte, a kihívás keztyűjét szemé közé dobni a magyar lelkesü-

tott föl előttem álmélkodva „csodálatos! ki hitte volna, hogy ez lehetséges!“ Hát még mi minden lett volna lehetséges, ha az elhagyatottság, s idegen interventio leverő befolyása alatt a tervszerűleg szított egyenletlenség s önbizalomvesztés burjánja fel nem magzik a haza véráztatott földében.

De hát voltak dolgok a csodával határosak, az tagadhatlan.

Helyünket sokan betöltöttük emberségesen, de mindnyájunk közt csak három ember volt, a ki helyét oly bámulatos sikerrel töltötte be, hogy azt hasonló sikerrel lehetetlen volt volna más által betölteni. E három ember Lahner tábornok, Lukács honvédezredes és Duschek Ferencz volt!

E három ember páratlan erélyének köszönheti nemzetünk, hogy amaz óriásilag kimagasodó erkölcsi személyiség, kinek neve „Honvéd“, csodákat mivelhetett.

És Duscheket mégis gyanusítják! még azt is vétkül róják fel neki, hogy midőn minden veszve volt, a kincstár maradványát a győztes osztráknak átadta. De hát mit akarnak a gyanusítók, hogy cselekedjék vala? Azt akarnák, hogy ellopta volna? — Ah! a 49-diki korszak emberei ezt a mesterséget nem értették. Ezért tudtak 70 egynehány millió forinttal sereget teremteni, semmiből felszerelni, felfegyverezni, semmiből eltartani s háborút viselni két birodalom s bellázadás ellen, s még a törvényhatóságok házi pénztárát is ellátni (mert adó nem volt kivétel) s még vasutat is építeni. —

Duschek midőn mindent veszve talált, mondhatni nyílt vásárt ütött a boldogtalan emlékü Világoson. Beváltott minden bankót, fizetett minden árjegyzéket, a mig csak jelentkező akadt. Midőn többé nem akadt senki, hát mit kellett volna a maradékkal csinálnia? mit lehetett csinálnia, ha lopni nem akart? elásni? akkor is azt mondták volna, hogy ellopta! S ez a gondolat az, a minek híretől becsületes lelke irtózott. Ezért nem keresett ő menedéket a számkivetésben; — ő érezte, miként ha minden elveszett is, egynek nem szabad elvesznie, a 49-diki kormány becsületének, — neki be kell számolnia — a kinek lehet, de be kell számolnia, miszerint tisztán álljon a világ, a történelem előtt, hogy a 49-diki kormány nem használta a hatalmat fejő tehén gyanánt saját hasznára. Megbukott az ellenséges sors csapása alatt, de keze tiszta volt és szennytelen.

És beszámolt. Faggatták két éven át, mind hiában. — Elitelték hat évre — mind hiában! Ő miatta egy szemből sem esett csak egy könnyecse sem. — És ő megőrizte a nemzet, s a nemzet választottjai becsületét. — — — És maga szegénységben halt meg.

Legyen áldott emlékezete!

Még egyet: Neki 49-ben két felnőtt fia volt. Gondosan nevelt, nagy készütségü jeles két ifju. — Ő maga nekem még csak be sem mutatta őket soha. Pedig kívántam. De azt felelte: engedjem neki az öntudatot, hogy kegyvadásznak ne látszassék. Hanem én más uton sok szépet és jót hallottam derék fiairól,

s egyszer említve, hogy nem vagyunk a jeles készütségü ifjak bővében, kérdeztem, minő pályára nevelte fiait? És ő mit felelt? azt felelte, hogy pályaválasztás békés időkre tartozik, most a hazának katona kell, ki vérevel, életével védje a hazát. — Az ő fiai már rég honvédek!!

Mind a két fiát odaadta a hazának! s meg is állták helyüket emberségesen, dicsőségesen a vér mezején. — Nem úgy tett mint némelyek, kik közül a család egyik tagja Debreczennek, egy másik Bácsnek hódolt, miszerint akár merre düljön a koczka, legyen kire hivatkozni. — Neki két fia volt, s mindkettőt odaadta a hazának!

És a nemzet fizet neki gyanusítással sirjánál, mert egy történésznek tetszett egy névtelen győri irkafirka hírének alapján, kétségbe hozni egy ily férfiu önzéstelen hazafiságát.

Biz ez nagyon szomorú.

Nekem fáj, hogy a rágalmozottnak jobbotot nem nyujthatom nagyrabecsülésem jeléül a nemzet előtt. De hát a sir nyugalmát nem háborítja a rágalom.

Vannak idők, midőn ennek tudata is vigasztalás.

De én — ha szavam nem volna a pusztában kiáltónak szava — inteni szeretném a nemzetet; ne szokja meg hálátlanul lenni azok iránt, kik őt hiven szolgálták, mert hálátlan nemzetért nem sok ember érez ösztönt magát feláldozni a vészek idején.

lésnek, a magyar országgyűlésen. Általános zugás élénk tiltakozás fogadta e merényletet s örömmel regisztráljuk, hogy nemzetiségi képviselők is siettek a tiltakozásnak nyomatékat adni. — A kormány képviselőjét Havas Sándort nem engedte pártja jó ösztöne szóhoz jutni: s így a harmóniát nem nyílt alkalma megzavarni semmiféle magasabb politikai nézeteknek — a magyarság részéről. — Ezután a ház szavazás nélkül fogadta el a módosítványt.

Az új miniszterium.

Jókai a „Honban“ ilyképen jellemzi az „új“ miniszteriumot:

Zichy József gróf tagja egy „szabadelvű conservatív“ magyar főúri családnak. Sajátságos összeállítás ez. Szabadelvű és conservatív. Háttérben a makacs tradíciók, előtérben a szabad meggyőződés. Hozzá egy benső összeköttetés egy magasrangu porosz főúri családdal. És a mellett igazi eszményképe egy magyar főnemesnek, mindazon vonásokkal, a mik e képnél fényt és árnyékot képeznek.

Ő foglalja el a helyét a miniszterelnökké promoteált Szlávnak, kinek az egyik lába most is bicezent attól a nehéz vastól, a mit két évig hordott, mint politikai elitelt, a forradalomban részvéte miatt; a kinek önzetlen tiszta jelleméről minden pártnál csak egy vélemény van, és a kiről egy magas ur a jobboldalon azt mondá: „ha Lónyay marad, akkor győzünk, de erőszakosan; ha Szlávy jön, akkor megbukunk; de gavallérosan (mely repülő szót, ugy tudom, hogy a mi lapunk indítá annak idején utnak.) Fatuma az, hogy őt is minden ember dicséri, épen ugy, mint Deákot, de épen ugy nem vár tőle semmi „hasznót,“ mint Deáktól.

Tóth Vilmos — a régi Tóth Vilmos. Elvei, miket a majoritás segítségével keresztül erőszakolt, soha az ellenzéknek kedvességre, a közönségnél népszerűsége nem vergődnek. A lefolyt választások minden keserű utóemléke az ő nevéhez marad kötve.

Pauler, mostani resortjában új ember. A papi befolyás ellenében nem birt önállóságra vergődni; most nagy kérdés, hogy az „elvből“ elrontott igazságügyi miniszterium Augias istállójához minő erővel fog hozzányulni merni.

Tisza Lajos, hajdan az ellenzék egyik bajnoka, az ellenzék egyik vezérének testvére, arra a posztóra állítva, a hol elődei alatt (megengedem, hogy azok tudta nélkül a legtöbb nemzetgazdászati visszaélés követtett el, s most is követetik el az ő tudta nélkül;) mint minden áttérő, bizalmatlan új környezetéhez, a mellett szakfeladataiba kellőleg be nem avatott, lelkiismeretességéből scrupulosus; e miatt elhatározásaiban túlvatos, határozatlan. Ember, a ki fél lépni, nehogy elbukjék: — olyan ösvényen, a hol „sietés“ az első köteleesség.

Kerkapoly — nehezen maradt meg helyén. Igaza is volt. Mikor Lónyay elhagyta a magyar pénzügyminiszteri széket, azt mondá: „nem akarok deficités pénzügyminiszter lenni.“ Nem is nagyon nyugalmas posztó az. Évről évre indemnityvel kezdeni, adósságcsinálással folytatni s deficit bevallással végezni a hivatal, valamennyi miniszterársával a budgetemelés miatt háboruban élni, és aztán, mint magyar miniszternek még a cisleithán collegák jóakarásával is alkura lépni, s elvégre minden számításán keresztül egy-egy alárendelt pénzügyintézet keresztthuzását eltűrni; — és mindezt szép phrasisokkal takargatni. Ki állja ki ezt hosszú ideig? Kerkapolyt nem vádolhatjuk azzal, hogy haszonért viseli hivatalát. Ő gyalogjáró, szerényül élő ember, ki megtakarítja ugyan miniszteri fizetését, s adósságra házat épít, de kezét tisztán tartja. Hanem elvégre is, az adott visszanyok között pénzügyeinken gyökeresen javítani nem képes.

Trefortról a közel jövő mondja meg, hogy olyan jó-e, mint hire?

Gróf Pejacsevics pedig szinte adós még azzal a jó tanácsal, a mivel a horvát ügyek megoldásához járulni hivatott a törvényhozás házában.

Honvédelmi miniszter, a ki az egyik legfontosabb tárczát viselné, még nincs.

Hazai közügy.

A Deákkörnek decz. 6. értekezletében Lónyay gróf köszönetet mondott a párt részről eddig tanusított bizalomért, elmondá, hogy őszinte szándéka mindig az volt, hogy a hazának és a koronás királynak szolgáljon. Kötelességének ismeri utódait támogatni, mert összetartás feladatunk. Ezt a haza megvárja mindnyájunktól. A nemzet jó közigazgatást kíván, rendezett pénz-

ügyi viszonyokat. Ezt óhajtotta elérni, kétségkívül erre törekednek utódai, kiket támogatni fog.

Perczel Béla elnök a párt nevében elismerést nyilvánítt az azon óhaját fejezi ki, hogy nagy tehetségeivel tovább se szűnjék meg a törvényhozás munkás és tevékeny tagja lenni.

Deák Ferencz elősorolván Lónyay érdemeit, melyeket a multban és kormányralépte óta szerzett, elismerésének ad kifejezést, különösen most, midőn bucsut vesz, szűkkeblőségnek, kislelkűségnek tartaná a gyávagságnak határozottan ki nem jelenteni, hogy minden be nem bizonyított gyanút alaptalan rágalomnak tart. Kedvesen lepte meg Lónyay azon nyilatkozata, hogy nem vonul vissza, hanem tovább is támogatni fogja fényes tehetségével a pártot.

Ezután Szlávy miniszterelnök emelt szót, s a párt támogatását kérte nehéz állásában, melyre sem a multban szerzett érdemei, sem fényes tehetségei nem emelték. Programjáról ma nem szól, e nap legyen Lónyay napja. A legközelebbi alkalommal előadandja programját. Deák Ferencz maga és a párt nevében igéri, hogy a kormányt támogatni fogja. Hasonlag nyilatkozott Zsiskovics a horvátok részéről.

Szlávy miniszterelnök, a honvédelmi tárczát Lónyay Jánosnak, a volt miniszterelnök testvéreinek ajánlotta fel, ki azonban azt el nem fogadta. Lónyay János ő felségéhez hivatott, ki őt ismételve felszólítja a neki ajánlott tárca elvállalására; Lónyay azonban megmaradt korábbi határozata mellett, s így e combinatio véglegesen elejtettnek tekintendő. A honvédelmi miniszterium államtitkára, Hollán Ernő benyújtá lemondását s az ő felsége által is fogadtatott.

A királyföldi egyetem ülése decz. 5-én.

Az egyetemi tanácskozás főtárgyát a szász nemzet n.-szebeni, a sarkantusuteza 4-ik száma alatt levő házában eladása képezte. Az e. luth. or. consistoriuma 50000 fírtot ígér érte ugy, hogy 10000 fírtot készpénzzel azonnal felfizet, a többi 40000-et pedig 37 év alatt igéri törleszteni 6% kamat fizetés mellett.

A kiküldött bizottság a vásár megkövetését ajánlja. Macellariu azt kérde: az eladásról szóló okmány felterjesztett-e a miniszteriumnak?

Az elnök e kérdés élet azzal igyekezett venni, hogy a kormánynak utóbbi időben csak a jegyzőkönyvek küldetnek fel és nem az egyes okmányok, ezek csak akkor, ha a miniszterium megrendeli.

Hosszas vita után odaadják a házat a consistoriumnak azon kikötéssel, hogy minden illetéket tartozék hordozni.

Szóba kerülván a honvédelmi miniszterium azon leirata, mely szerint a királyföldi gazdaképezdék látogatók az egy évi önkéntesek kedvezményével nem élhetnek — ez sajnos tudomásul vétetik.

A nyelvkérdést illetőleg elfogadják azon indítványt, hogy az egyetem minden időken kész meghajolni a törvény rendeleteinek mindazokban, hol az államnyelv alkalmazható.

Felolvastatván az egyetemi ügyvéd jelentése, mely szerint a fogarasi uradalom után járó dézsmakárpótlás felvételét, beszolgáltatót — ez örömdetes tudomásul vétetik.

Végül Medgyes város kérvénye, mely szerint az egyetem adjon költséget a medgyesi gazdaképezde igazgatójának építendő lakásra, — ugy azon indítvány is, hogy legalább 200 fírt. évi szálláspénz szavazzassék meg a közös vagyontól — elutasított, kijelentvén, hogy e terüt Medgyes városának kell hordozni. A medgyesi küldöttek külön véleményt jelentenek be e tárgyban.

Végül elnök a 3-as bizottságba kinevezi; Dr. Theilt, Dr. Pecurart és Dr. Ambachert.

A Királyföld rendezéséről.

A királyföld rendezésére vonatkozólag hallatszik, hogy az arra vonatkozó javaslat szerint az eddigi tizenegy törvényhatóság továbbra is egy comes alatt álland, belügyeiket egymástól függetlenül vezetendik, csak az egyetem kezelése marad továbbra is ugy a mint van. Az őt szabad kir. város bizonyos tekintetben szoros összefüggésbe jönne a többi törvényhatóságokkal.

A szászok azt kívánják, hogy a királyföldön a virilis intézmény ne hozassék be s a tisztviselők jelölés nélkül választassanak. No, lám, milyen circumspectus urak a szászok. De hát miért szavaztak a mellett, hogy a többi törvényhatóságokban legyen az, a mit most maguknak nem akarnak.

A „Nemere“ magántávirata.

Sz.-Udvarhely, 1872. decz. 11.

Székelly - Udvarhely képviselete Kovács Jánost polgármesternek egyhangulag kiáltotta ki, főispán Lázár Mihály lelkesedve lön fogadva, leköszönt polgármesterrel méltó elégtételt nyertek. Simó főjegyző.

V e g y e s.

(Olvasóinkhoz.) Mivel mindig felhasználjuk a legújabb reggeli postát, a „Nemere“ kiadása csak délután történik, míg másképen intézkedünk.

(Benedek Gyula) megválasztásáról elterjedt hír költött. Fogaras mindkét kerületében a választás decz. 15-én történik, mint már régebben említettük.

(Udvarhelyszéken) az ellenzék Orbán Balázs helyett Pálffy Dénest lépteti fel orsz. képviselőjelöltül.

(A decz. 8.) „Journ. Off.“ közzé teszi Gönlártnak belügyminiszterré, Say Leonnak pénzügyminiszterré, Joursonnak közmunkaminiszterré, és Calmonnak pénzügyminiszterré való kinevezését.

(Miert oly enyhe az idej deczember?) Mig Falb Rudolf német természettudós abban a nézetben van, hogy az idén észlelt gyakori csilaghullások légkörünk hőmérsékének emelkedésével közeli összefüggésben állnak, azalatt más tudósok azt állítják, hogy a szinkép elemzés (Spectral-Analysis) segítségével tett vizsgálódások tanusítása szerint a napon jelenleg egy 1000 négy-szög mértföld területű magnezium-mező lángban áll és ez okozná az idej deczember szokatlanul enyhe időjárását. A nap testén a mult nyáron tudvalevőleg roppant mérvű vulkánikus kitörések történtek, s hihetőleg ama körülménynek tulajdonítható ama tropikus hőség, mely földünk nagy részén mutatkozott.

(Veszedelemes jótétemény.) Egy konnectikuti (Észak-Amerikai) hirlap egyik közelebbi számában a következő tragikomikus esemény olvasható: „Egy ember véletlenül a vízbe esett, egy másik ember, ki őt egyik barátjának tartotta, utána ugrik s életveszélyek közt kimentti, s a mikor jól arezba nézi, akkor veszi észre, hogy — egyik legdühösebb hitelezőjét mentette ki, a kinek ő 103 dollárjával tartozik.“

(Erdő égés.) Kákavától elkezdve, Szeben, Zoodt és e fogarasi havasokon körül-belől 8 mértföldnyi kiterjedésben roppant erdő égés uralg, mely valószínűleg a juhászok nagy gondatlansága miatt fejlődött ki. Szebenben egy roppant tűzoszlopot láthatni, mely a Negoitól a fogarasi vidékig vonul; éjjel ezen óriási erdő égés nagyszerű és borzasztó látványt nyujt. A kár, mely közzgazdasági tekintetben okoztatott, megszámlálhatlan. Decz. 4-én a füst nemcsak látható, de szagolható is volt, habár a legkisebb távolság az égő helytől 1½ mértföldet tett.

(A pesti nagy lapok) a jövő évre fölemelik 2 fírtal előfizetési áraikat. Az anyagi és szellemi kiállításai költségek aránytalanul emelkedvén, e csekély árfölemelés teljesen indokolva van.

(Az „Apollo“) zenemű folyóirat első kötetének 22-száma is megjelent változatos tartalommal. „Jellemrajzok“ I. „Fohász“ népdalokból szerző: Zimay Lszló; „Merengés“, „Romance“ Gobbi Henrikől; „Benyovszky-négyes“, Doppler Ferencz hasonnevű dalműve után Jámory J., „A kis vitéz“ és „Szaporán felől a kender“, népdalok gyermekkarra átírta Sasskovszky Ferencz. A zenemű-folyóirat ára egész évre 5 fírt.

(A távirászat terén) a bécsi világkiállítás számára Tommasi Ferdinánd mérnöknek egy új fontos találmánya van bejelentve, mely egy csöbe zárt vízoszlop mozgathatóságán alapszik. Ha például Amerika Európával a jelenleg alkalmazásban levő huzal helyett üres rézszodrony által volna összekötve, melynek ürét egy vízoszlop tölténé be, ugy az erre Európában hydraulikus gép segítségével gyakorlandó nyomás az oszlop másik végén észrevehető volna. A víz surlódásának és tapadásának elkerülése végett 400 kilométernyi távolság és a cső ür 2¾ milliméternyi átmérője mellett 250 atmosphaeras nyomasra volna szükség. Egyébként az üres szodrony fölszerelése tökéletesen megegyezhetnék a tengerentüli huzal rézszodronyai fölszerelésével.

(Feltámasztott halott.) Egy tanár azon kéressel járult nem rég Thiers francia államfő elé, hogy neki két kommunistát, nevezetesen Dodu-t és Brun-t oly czélből engedje át, miszerint azokon tudományos kísérletet tehessen, őket megölhesse és haláluk után három hónap mulva ismét az életnek visszaadhassa. Szándéka volt ugyanis mészoldattal való kezelés által testüket a

rothadás ellen megóvni; az ő elmélete szerint a patiens nemcsak 3 hó, hanem tetszés szerint ugyanannyi évszázad múlva is felébreszthető. Orvosok és nyilvános hivatalnokok jelenlétében írja az „Engl. Corresp.“ amerikai tudósítások szerint, a tanár (állítólag német eredetű) kísérletét csakugyan megtevé. A két kommunistát chloroform segítségével mindenekelőtt önkivületi állapotba hozván, a testekbe mészoldatot fecskendezett, megnyitá ereiket s minden vért elvont belőlök, míg meghaltak. A holttestek erre a kályha hőségének tétettek ki mindaddig, míg össze nem zsugorodtak és bőrsárga szint vettek föl. Ezen állapotban maradtak az előirt három hónap alatt egy mérsékelt melegű szobában. Az említett idő lefolyta után megkezdődött a felélesztési művelet. Hét egészséges és izmos munkás előhivatott, ereik felvágattak s a vér még melegen Dodu és Brun fonyadt ereibe bocsátatott, mire egy erős galván telep alkalmazása következett. — Azonban Dodunál a művelet teljesen sikertelen maradt, ellenben Brun-nél meglepő eredményre vezetett. A szemgolyók forogni kezdtek — az izmok rángatódzni, a szív verni kezdett s végre — oh diadala a tudománynak — 14 órai szorgos bánásmód után Brun beszélni kezdett, felugrott az asztalról, megivott egy csésze készentartott huslevest (bouillon) s több szemer sulyu cognacot és hallhatólag panaszkodott a tagjaiban érzett fájdalmak felett. Mindazonáltal az egyén most állítólag frissen és egészségben él Schweiban Fourbe név alatt. Dodu testén tett vizsgálat kimutatta, hogy szíve körül történt zsírlakodmány az ő föltámadását természetesen megakadályozta. Ezen találmány, mint könnyen belátható, a legnagyobb jelentőséggel bír különösen azon nagy szellemekre nézve, kik korukat századokkal meghaladták s ezért szerencsétleneknek érzik magukat. Csak kevés mészoldat s a jövő századok polgára alszik mindaddig, míg felkeltetni kíván. Ezen közleményt hitelességeért semmiféle jótállást nem vállalhatunk. Valószínű, hogy a szóban forgó találmány is mielőbb az amerikai humbugok közé lesz sorozható.

Álláspontok.

Brassó 1872. decz. 12-én.

A közérdekek harcában elenyészik az egyéniség, az eszmék küzdterén eltűnik a személy. Gyalázatos, aljas fogás, az általános szellemi versenybe személyeskedéssel mérgezett nyilakkal lépni — s ez által az elvek nyílt párbaja minden szabályait sérteni. Ezt kétes ügyükön segíteni akarván, csak önző, de önbizalom nélküli verekedők teszik, az igazság bajnoka soha.

Ezen elvből kiindulva viseltem magam az erdélyi német napi sajtónak, különösen az ó-szászok hivatalos és

hivatal lapjainak személyem ellen intézett támadásai irányában, sem egyéniséget nem védvén, sem elleneim személyét nem illetvén. De a tárgyilagosság további fentartása hátrányára lehetne az ügynek, melyet meggyőződésem szerint képviselvek, és előnyére bizonyos tendenciozus fogalomzavarásnak. Azért is a „Kr. Ztg.“ decz. 11-iki számában tett reám vonatkozó megjegyzései ötletemből alkalomszerűnek tartom ez ügyben felszólalni.

Először is idézzük a nevezett megjegyzéseket: „Nem szép a mi nemzeti egyetemünkötől, hogy H. A. német polgártársunk és „Nemere“-szerkesztőnek annyi álmatlan éjet, annyi szorongást okoz. Nyugalma oda van, szíve nehéz, és nyugalmanak rablója, a kegyetlen szívnehezítő mindig de mindig a p. t. universitás. 97-ik számában is következő journalistikai göröcsökre tör ki“ — s itt következik az említett a szász egyetem tulkapásairól szóló cikk fordítása.

A szász egyetem ugyan roppant hatáskört bitorolt magának, de elfogulatlan honfi alvására még sem bír befolyással. Az igazk álma nyugodalmas. Alsunk bizony éjjel, és álmodjuk, hogy valami erélyes magyar kormány elejti valahára a „herrliche National Privilegium“ bujankertjének bizonyos szörnyőret. Vannak ugyan hazafias aggodalmaink, mert ilyen nemzetiségi tulkapások elterjedése által veszélyeztetve látjuk nem csak a magyar nemzetiséget de a magyar nemzetet is. — A szász egyetem nem nyugalmanak rablója, ő sokkal realisabb dolgokkal foglalkozik, és mi egészen más rablásokkal vádoltuk. Szívnehezéseket sem okoz ez többé nekünk, mi már — mint a szóban forgó cikkben említettük — tul vagyunk azon, hogy boszankodjunk, hisz úgy is majdnem semmi vesznievalónk sincs többé.

A „Kr. Z.“ kis ironiával nevez német polgártársának, szemét szurja, hogy előbb önzetlen honpolgár akarok lenni s csak azután az ő polgártársa. Nemzetiségembe kapaszkodik, mint mindig. Igaz, mind ketten németek vagyunk, de én hazafias, s ez köztünk a különbség. Erről majd behatóbban.

Nyílt-tér. *)

A „Nemere“ idei 97 számában eresztvényi ev. ref. lelkész és iskolaszéki elnök t. Puskás Lajos ur egy interpellatiót intézett a kebli tanfelügyelő urhoz, mely a folyó évi novemberhó 27-én tartott iskolatanács gyűlésben is előfordulván, arra a t. tanfelügyelő ur következő felvilágosítást adá u. m.:

Miután az eresztvényi középiskola számára az utalványozási rendelet vételekor az 187 $\frac{1}{2}$ -ik tanév végfelé járt; tekintve azt, hogy az említett községi iskolaszék sem rendes tanítót a törvény és utasítások értelmében egy e észre kiküldött iskolatanács tag vezetése alatt nem választott; s egy ideiglenesnek meghívása iránt is a tanfelügyelőnél előleges jelentést tenni vagy a már meghívottnak a tanfelügyelő által utólagos meg-

erősítését kötelességszerűleg kikérni elmulasztotta, s így a tanfelügyelőség semminemű hivatalos tudomással nem bírt arról, hogy az eresztvényi iskolának községi tanítója van, hanem a panaszló lelkész — mint maga is állítja — a község egyszerűen minden törvény és utasításszerű eljárás mellőzésével „felkérte, hogy ebben az évben is mint eddig, a tanítást folytassa.“ tekintve azt, hogy az eresztvényi lelkész állomással egyszersmind a tanító is kötelezettségileg össze volt kötve s így panaszló lelkész ur csak kötelességét teljesítette, midőn a tanítást folytatta; továbbá szemelött tartva az állam érdekét is, nem véltem indokolhatónak azt, hogy az eresztvényi — községivé január hóban nyilvánított — községi iskola tanítójának 187 $\frac{1}{2}$ -ik tanévi fizetésére utalványozott összeget azon lelkész tanítónak kiadjam, ki községi tanítónak maga rendjén megválasztva sem volt, a tanításra pedig különben is kötelezve volt.

Azért, valamint a Szentkirályi, Pákéi, Feldobolyi és Altörjai községi iskoláknak 187 $\frac{1}{2}$ -ik évi fenntartására — szintén a tanév végfelé — utalványozott államsegély összegeket, úgy az eresztvényit is f. évi június hó 6-án 508 szám alatt a jövő — most már jelen — 187 $\frac{3}{4}$ -ik tanévre rendeltet átviendőknek. Azonban értesítvén már azelőtt, hogy a mult tanévre utalványozott összeg a jövő tanévre újabb utalványozási engedély nélkül ki nem adható, szükségesnek láttam intézkedni aziránt, hogy az eresztvényi községi iskola részére utalványozott összeg az adóhivataltól az iskolaszék elnöke által aláírt és általam láttamozott nyugtára felvétessék, a mint az illetéknél fel is vétetett s a tanfelügyelői irodában a tanfelügyelői tollnok megőrzésére bízva letéteményeztetett. A pénz felvétele ez esetben ezért nem volt az iskolaszéki elnökre bízható, mert az eresztvényi iskolaszék elnöke Bernád Mihály elhalálozván, az új iskolaszéki elnök nem volt más mint maga a panaszos lelkész és tanító is egy személyben, s nem akartam azt, hogy az iskolaszéki elnök a pénzt felvévén a tanítót az az maga-magát a mult 187 $\frac{1}{2}$ tanévre — a fennebb eladott okokból illetéktelenül kifizette. Nem érti panaszos lelkész, tanító és iskolaszéki elnök ur, miért kellett ama pénzt az ő, mint iskolaszéki elnök és miért nem a tanfelügyelőség nyugtájára felvenni? Ezt a talányt megfejti az utalványozási rendelet, mely szerint — mint rendszeren — az ily segély összegeket — az illető községi iskolaszéki elnökök által aláírt és a tanfelügyelő által láttamozott nyugtára lehet csak és kell felvenni.

Es mely felvilágosítás jegyzőkönyvre vétetvén, arra az iskolatanács egyhangulag azon határozatot hozta, miszerint „az indokolt eljárást tökéletes megnyugvással fogadja és a „Nemereben“ megjelent cikket minden alapnélkülnek tekinti.“

Mely nyilatkozatot becses lapjában — az igazság érdekében — közreadni tisztelettel kéri S.-Szt.-Györgyön, 1872. december 8-án.

Egy iskolatanácsos.

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő: Herrmann Antal.

*) E rovat alatt megjelent cikkekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget. Szerk.

Hirdetmény.

Hidvég közönségének mészárlási joga az 1873-ik évre bizonyos feltételek mellett haszonbérbe kiadatik — a vállalkozni kívánók december 19-én Hidvégen a község házában tartandó árverésre tisztelettel meghívottnak — hol egyszerűen a feltételek is megtekinthetők.

Hidvég, 1872. December 4-én tartott üléséből

Böloni István.

177 1—0

biró.

Árverési hirdetmény.

Háromszéki Oltszem helységében a Gróf Mikó Rozáliáról birói árverésen Almásy Pál által megvett birtokon mintegy 500 csertát tartozó és erdő fája levágásra eladó, továbbá a birtoknak szántó kaszálló és erdő földet képező része három évre haszonbérbe kiadandó lévén; — e végett a folyó évi decemberhó 22-ik napján délelőtti 10 órakor Oltszem községében árverés fog tartatni; — mire a vállalkozók felhívottnak.

Sepsi-Szt.-György, 1872. november 28-án. 178 1—3

Eladó butorok.

Több garniturok, divánok, kanapék, székek, politirozott és lakirozott chifonérok, fiokos szekrények, kihúzó

asztalok, hajtott és több alaku nádszékek, arany rámas tükörök, olaj festmények satb. a legjutányosabb árért megszerezhetők.

A nagyérdemű közönség számos látogatását kéri

Papp Ferencz,

asztalos, kárpitos és nádszék-gyártó; butoraktára a klastromkapunál.

175 2—0

Sz. 227/1872.

179 3—0

Hirdetmény.

Nemes Dálnok közönségében, 1872. év december 21. d. e. 10. órakor a község házában egy évre azaz 1873. év január 1-től december 31-ig bezárólag a szesz és sör ital koresomárolási jog nyilvános árverésen kiadatik.

A feltételek a községi irodában a hivatalos órákban megtekinthetők.

Dálnok, 1872. decz. 7.

A község előjárósága.

10,291/1872.

174 3—3

Hirdetmény.

A helybeli városi pénztárnál üresedésbe jött 400 o. é. forint évi fizetés nagyságábani tisztai biztosítékkal összekötött irnoki hivatal betöltésére 1872. december 20-ikára pályázat hirdettetik.

Pályázni kívánók az írás és számvetésbeni gyakorlottságuk, ugyszintén a három honi nyelvbéli jártas-

ságuk, életkoruk eddigi foglalkozásuk s a tisztai biztosíték letehetése kimutatásával ellátott kérvényeiket fentt kitett napig ezen tanácsnál nyújtsák be.

Brassó, november 1872.

A városi és vidéki tanács.

1043/1872 szám.

176 2—3

Árlejtési hirdetmény.

A brassói m. kir. mérnöki hivatal iródájában 1873. évi január hó 3-án délelőtti 10 órakor szóbeli kisebbitendő árlejtés fog következő építési helyreállításokról elkülönítve tartatni és pedig:

1. A nagy szeben-brassói államut 34 $\frac{5}{8}$ és 35 $\frac{5}{8}$ mértföld közötti szakaszán levő 10. és 12. számú utak kaparó házak kijavításáról; összeg 195 f. 40 k.

2. A nagy-szeben-brassói ut 36 $\frac{3}{8}$ — $\frac{3}{8}$ mértföld közötti utkaparóház kijavításáról; összeg 247 „ 39 „

3. A nagy-szeben-brassói államuton 35 $\frac{6}{8}$ —36 $\frac{3}{8}$ mértföld közt levő 440. és 445. számú átereszek helyreállításáról; összeg 583 „ 82 „

4. Az ojtózi ut 46 $\frac{7}{8}$ —47 mértföld közti szakaszán 73. szám alatt levő áteresz újbóli építéséről és egy kőhányásnak helyreállításáról, valamint a

46 $\frac{6}{8}$ és $\frac{7}{8}$ mértföld közti szakaszon három kősar-kantyunak helyreállításáról; összeg 636 „ 33 „

A vállalkozni kívánók sziveskedjenek fennevezett napon és órában 5% bánatpénzzel ellátva, a m. kir. mérnöki hivatal iródájában megjelenni, hol is az árlejtési és építés szerződési iratok megtekinthetők.

Szabályszerű írásbeli ajánlatok csak is a szóbeli árlejtés kezdetéig fogadtatnak el.

Brassó, 1872. decz. 2-án.

A m. k. mérnöki hivataltól.

ORGONÁK!!!

A nagyérdemű egyház-előjáróságoknak figyelmébe ajánlja alóírt, hogy új orgonák jelen korszak szerinti készítését különféle dispoziókkal, — elvállalja.

Ajánlja a már ösmert jó műveit a művészet és zene minden kedvelőinek és megrendeléseknél pontos szolgáltatást ígér olcsó árakkal, több évi jótállás mellett.

Nagy József,

zongora-, harmonium- és orgonaművész.

Saját házában, bolgárszeg 1436. sz. alatt a gőzfürdővel szemben, Brassóban. 12—0